

Nr 1.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 riksdagsordningen lagutskott åliggande granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning ha båda kamrarna till lagutskott hänvisat justitieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna berättelse angående justitieombudsmansämbetets förvaltning under år 1951.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågavarande ändamål från justitieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diariumer, vilka år 1951 förts i nämnda expedition, dels protokoll över de av justitieombudsmannen under året verkställda inspektionerna, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte ha på särskild begäran handlingarna rörande vissa av justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet till handa.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

I ämbetsberättelsen meddelas till en början, att justitieombudsmannen Folke Rudewall år 1951 begagnat sig av semester under tiderna den 16—den 28 april och den 16 juli—den 22 augusti samt att under nämnda tider justitieombudsmannens av riksdagen utsedde ställföreträdare lagmannen Alfred Bexelius förestått ämbetet.

Ämbetsberättelsen upptager härefter redogörelse för sådana mot tjänstemän för fel eller försummelse i tjänsten anställda åtal, vilka under året blivit slutligen avgjorda eller i någon instans prövade, ävensom för två ärenden, som föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning.

Justitieombudsmannen redogör vidare i berättelsen för vissa andra ärenden, som ej föranlett åtal, och meddelar därvid, att han i likhet med vad tidigare skett under denna avdelning intagit redogörelse för allenast ett mindre antal under år 1951 behandlade ärenden.

I ämbetsberättelsen äro därefter intagna av justitieombudsmannen nedannämnda dagar under år 1951 till Konungen avlåtna framställningar, nämligen den 14 april angående ändring av § 4 stadgan den 8 juni 1917 angående hotell- och pensionatrörelse;

den 18 september angående förtydligande av 20 § lagen den 16 oktober 1914 om tillsyn å fartyg;

den 22 september angående åtgärder för nedbringande av balansen av un-

dersökningsfall vid de till sinnessjukhusen förlagda rättspsykiatriska undersökningsavdelningarna;

den 22 oktober angående skyldighet för fångvårdsmyndighet att i fall, då häktad person efter häktningen börjat undergå honom tidigare ådömt frihetsstraff, därom underrätta häktningsdomstolen; samt

den 28 november angående ersättning till ingenjören Å. Johannesson för skada till följd av felaktighet i ett för honom utfärdat pass.

Under 1951 har justitieombudsmannen Rudewall inspekterat domstolar och andra myndigheter inom Blekinge, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs och Gävleborgs län ävensom ett flertal myndigheter i Stockholm, varjämte tjänstförrättande justitieombudsmannen Bexelius företagit inspektionsresa i Västerbottens län.

I avseende å vad under inspektionerna förekommit hänvisas i ämbetsberättelsen till de därunder förda protokollen.

Över de under 1951 handlagda klagomålen och anställda åtalen m. m. meddelas i berättelsen följande översikt:

»Antalet härstädes under år 1951 diarieförda ärenden har uppgått till 763.

Vid 1951 års början voro — fränsett ett antal balanserade ärenden av annan beskaffenhet — av förut inkomna klagomål eller eljest mot tjänstemän anhängiggjorda ärenden fortfarande under handläggning härstädes 60

Under år 1951 ha anhängiggjorts ärenden mot tjänstemän:
genom inkomna klagomål — däribland icke inberäknat ett antal anonyma skrifter, vilka icke diarieförts — ett antal av 530
samt på grund av anmärkningar, gjorda vid granskning av fångförteckningar eller vid ämbetsresa eller annorledes, ett antal av 172

Summa balanserade och inkomna ärenden mot tjänstemän 762

Av berörda 762 ärenden ha under år 1951:

1) såsom återkallade avskrivits	3
2) till annan myndighet överlämnats	17
3) efter vederbörandes hörande fått förfalla	294
4) efter annorledes verkställd utredning avskrivits	77
5) utan åtgärd avskrivits	151
6) till åtal hänvisats	9
7) föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning	2
8) föranlett annan åtgärd än enligt 6 och 7	151
9) föranlett framställning till Kungl. Maj:t	4
och äro vid 1951 års slut:	
10) i avbidan på infordrad förklaring, påminnelsers avgivande eller annan utredning vilande	38
11) i avbidan på domstols eller myndighets beslut vilande	7
12) på prövning beroende	9

Summa 762

Under år 1951 har, såsom av ovanstående redogörelse framgår, i 9 ärenden beslutits anställande av åtal, nämligen

på grund av förd klagan i	6
av annan anledning i	3
	Summa 9

För nedan angivna fel eller försummelser i tjänsten har förordnats om åtal mot:

- 1) t. f. komminister för vägran att förrätta vigsel av frånskild (s. 51 o. f.);
- 2) egnahemsdirektör för kränkande uttalanden om enskild person i tjänsteskrivelse m. m. (s. 87 o. f.);
- 3) e. o. länsnotarie för försummelse vid utfärdande av pass (s. 61 o. f.);
- 4) t. f. förste byråsekreterare för felaktig beräkning av strafftid;
- 5) t. f. häradshövding för felaktig handläggning av ärende rörande vittnesförhör till framtida säkerhet;
- 6) landsfogde för inledande utan skäl av förundersökning för menedsbrott; samt
- 7) förste byråsekreterare för felaktig resolution rörande verkställighet av frihetsstraff.

Därjämte har åtgärd för disciplinär bestraffning för tjänstefel vidtagits mot:

- 8) poliskonstapel för det han under utövning av sin tjänst varit påverkad av spritdrycker (s. 98 o. f.); samt
- 9) inspektionskonstapel för olämpligt uppträdande mot annan polisman (s. 104 o. f.)»

Berättelsen upptager vidare meddelande därom, att sedan början av senaste riksdag någon förklaring av lag, i den ordning § 20 regeringsformen bestämmer, icke blivit meddelad av Kungl. Maj:t.

Vid berättelsen äro såsom bilagor fogade en tabell och fyra förteckningar. Tabellen avser av 1951 års riksdag avlätna skrivelser m. m. i nummerföljd enligt fjortonde samlingen av bihanget till riksdagens protokoll. Förteckningarna upptaga *dels* av 1951 års riksdag till Konungen avlätna skrivelser jämte uppgifter om de åtgärder, som under år 1951 vidtagits i anledning av samma skrivelser, *dels* sådana i nyssberörda förteckning upptagna ärenden, som vid utgången av år 1951 ännu voro i sin helhet eller till någon del på Kungl. Maj:ts prövning beroende, *dels* ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från riksdagen före år 1951 men vid samma års början voro i sin helhet eller till någon del oavgjorda, jämte uppgift om den behandling dessa ärenden undergått under år 1951, *dels* ock ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från justitieombudsmannen före den 1 januari 1951 och vari under år 1951 åtgärd vidtagits eller vilka vid samma års slut ännu voro på Kungl. Maj:ts prövning beroende jämte kortfattad uppgift om ärendenas behandling.

Till ämbetsberättelsen har slutligen fogats ett sakregister, omfattande 1943—1952 års ämbetsberättelser.

Utskottet. Vid den granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehått, har icke någon anledning till anmärkning förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen anmäler.

Stockholm den 6 februari 1952.

På första lagutskottets vägnar:

VERNER HEDLUND.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Branting, Lodenius, Cassel, fru Sjöström-Bengtsson, herr John Johansson och fru Wallentheim;

från andra kammaren: herrar Hedlund i Östersund, Johansson i Norrfors, Johnsson i Stockholm, Wirtén, Skoglund i Umeå, fru Gärde Widemar, herr Jacobsson i Sala och fru Hellström.